

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

11. září 2014 *

„Řízení o předběžné otázce — Regionální program podpory, v jehož rámci se zařízením nacházejícím se v dotyčném regionu, která vyrábí elektřinu z obnovitelných zdrojů energie, vydávají obchodovatelná zelená osvědčení — Povinnost dodavatelů elektřiny předložit každoročně příslušnému orgánu určitý počet osvědčení — Odmítnutí zohlednit záruky původu z jiných členských států Evropské unie a států, které jsou smluvními stranami Dohody o EHP — Správní pokuta v případě nepředložení osvědčení — Směrnice 2001/77/ES — Článek 5 — Volný pohyb zboží — Článek 28 ES — Články 11 a 13 Dohody o EHP — Směrnice 2003/54/ES — Článek 3“

Ve spojených věcech C-204/12 až C-208/12,

jejímž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Belgie) ze dne 16. dubna 2012, došlými Soudnímu dvoru dne 30. dubna 2012, v řízeních

Essent Belgium NV

proti

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt,

za přítomnosti:

Vlaams Gewest,

Vlaamse Gemeenschap (C-204/12, C-206/12 a C-208/12),

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, J. Malenovský a A. Prechal (zpravodajka), soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. března 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Essent Belgium NV D. Haverbekem a W. Vandorpem, advocaten,

* Jednací jazyk: nizozemština.

— za Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, Vlaams Gewest a Vlaamse Gemeenschap S. Vernaillenem a B. Goosensem, advocaten,

— za nizozemskou vládu B. Koopman, M. Bulterman a C. Wissels, jako zmocněnkyněmi,

— za Evropskou komisi O. Beynet a K. Herrmann, jakož i E. Manhaevem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. května 2013,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článků 18 SFEU, 34 SFEU a 36 SFEU, článků 4, 11 a 13 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3, dále jen „Dohoda o EHP“), článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. L 283, s. 33; Zvl. vyd. 12/02, s. 121) a článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 211).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů mezi společnostmi Essent Belgium NV (dále jen „Essent“) a Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (vlámský regulační úřad pro trh s elektřinou a plynem, dále jen „VREG“), Vlaams Gewest (Vlámský region) a Vlaamse Gemeenschap (Vlámské společenství) v otázce správních pokut, které VREG uložil společnosti Essent za to, že nepředložila osvědčení dokládající, že v nich uvedené množství elektřiny bylo vyrobeno z obnovitelných zdrojů energie (dále jen „zelená osvědčení“).

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2001/77

- 3 Směrnice 2001/77 byla k 1. lednu 2012 zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. L 140, s. 16). Vzhledem k datu rozhodnému z hlediska skutkového stavu věci v původním řízení však musí být použita ustanovení směrnice 2001/77.
- 4 Body odůvodnění 1 až 3, 10, 11, 14 a 15 směrnice 2001/77 uváděly:
„(1) V současné době je potenciál využívání obnovitelných zdrojů energie ve Společenství nedostatečný. Společenství uznává potřebu podporovat obnovitelné zdroje energie jako prioritní opatření, jelikož jejich využívání přispívá k ochraně životního prostředí a k udržitelnému rozvoji. Kromě toho umožňuje vytvořit lokální zaměstnanost, může mít pozitivní dopad na sociální soudržnost, přispět k bezpečnosti zásobování a umožňuje splnit rychleji cíle z Kjóta. Proto je nutné zajistit, aby tento potenciál byl lépe využíván v rámci vnitřního trhu s elektřinou.“

- (2) Podpora elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie je významnou prioritou Společenství [...] z důvodů bezpečnosti a diverzifikace zásobování elektřinou, ochrany životního prostředí a sociální a hospodářské soudržnosti. [...]
- (3) Rostoucí využívání elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie představuje důležitou část souboru opatření potřebných ke splnění Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu a souboru politik potřebných ke splnění jiných závazků.

[...]

- (10) Tato směrnice nevyžaduje od členských států, aby uznávaly nákup záruky původu od jiných členských států nebo odpovídající nákup elektřiny jako příspěvek ke splnění svého kvótního závazku. Aby se však usnadnilo obchodování s elektřinou vyrobenou z obnovitelných zdrojů a aby se zvýšila průhlednost při výběru spotřebitele mezi elektřinou vyrobenou z neobnovitelných zdrojů energie a elektřinou vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie, je nutná záruka původu této elektřiny. Programy záruky původu samy neznamenají nárok na využití vnitrostátních systémů podpory vytvořených v jednotlivých členských státech. Je důležité, aby byly těmito zárukami původu pokryty všechny formy elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie.

- (11) Je důležité jasně rozlišovat mezi zárukami původu a zaměnitelnými zelenými osvědčeními.

[...]

- (14) Členské státy provozují na vnitrostátní úrovni různé systémy podpory obnovitelných zdrojů energie, včetně zelených osvědčení, investiční pomoci, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně a programů přímé cenové podpory. Důležitým prostředkem k dosažení účelu této směrnice je zaručit řádné fungování těchto systémů, dokud nezačne fungovat rámec Společenství, aby byla zachována důvěra investorů.

- (15) Je příliš brzy na rozhodnutí o rámci Společenství týkajícím se programů podpory se zřetelem na omezené zkušenosti s vnitrostátními programy a v současné době poměrně nízký podíl dotované elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie ve Společenství.“

5 Článek 1 směrnice 2001/77 stanovil:

„Účelem této směrnice je podporovat zvýšení příspěvku obnovitelných zdrojů energie k výrobě elektřiny na vnitřním trhu s elektřinou a vytvořit základnu pro odpovídající budoucí rámec Společenství.“

6 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice“ stanovil:

„Pro účely této směrnice se používají tyto definice:

[...]

- d) „spotřebou elektřiny“ se rozumí výroba elektřiny ve státě, včetně vlastní výroby, s připočtením dovozů a odečtením vývozů (hrubá národní spotřeba elektřiny).

[...]“

7 Článek 3 odst. 1 a 2 uvedené směrnice stanovil:

„1. Členské státy přijmou vhodná opatření na podporu větší spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie v souladu se státními směrnými cíli uvedenými v odstavci 2. Tyto kroky musí být úměrné cíli, kterého má být dosaženo.

2. Nejpozději do 27. října 2002 a poté každých pět let členské státy přijmou a zveřejní zprávu, ve které budou stanoveny státní směrné cíle týkající se budoucí spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie vyjádřené jako procentní sazba spotřeby elektřiny na dalších deset let. [...] Při stanovení těchto cílů do roku 2010 členské státy.

— zohlední referenční hodnoty uvedené v příloze,

— zajistí, aby byly cíle slučitelné se všemi státními závazky přijatými v rámci závazků týkajících se ochrany klimatu, které Společenství přijalo podle Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu.“

8 Článek 4 téže směrnice nazvaný „Programy podpory“ zněl následovně:

„1. Aniž jsou dotčeny články 87 a 88 Smlouvy [o ES], vyhodnotí [Evropská] komise uplatňování systémů užívaných v členských státech, podle nichž výrobce elektřiny dostává přímou nebo nepřímou podporu na základě nařízení vydaných orgány veřejné moci, a jež by mohly mít za následek omezení obchodu, přičemž se má za to, že tyto systémy přispívají k cílům stanoveným v člancích 6 a 174 Smlouvy.

2. Komise nejpozději do 27. října 2005 předloží podrobně dokumentovanou zprávu o zkušenostech získaných při uplatňování a současné existenci různých systémů uvedených v odstavci 1. Zpráva posoudí úspěch programů podpory uvedených v odstavci 1, včetně účinnosti nákladů, při podpoře spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů elektřiny v souladu se státními směrnými cíli uvedenými v čl. 3 odst. 2. Tato zpráva je případně doprovázena návrhem na rámec Společenství s ohledem na programy podpory pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie.

[...]“

9 Článek 5 směrnice 2001/77 nadepsaný „Záruka původu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie“ stanovil:

„1. Členské státy zajistí nejpozději do 27. října 2003, aby mohl být zaručen původ elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie jako takové ve smyslu této směrnice podle objektivních, průhledných a nediskriminačních kritérií stanovených každým členským státem. Zajistí, aby byla za tímto účelem na žádost vydávána záruka původu.

[...]

3. Záruka původu musí:

— uvádět zdroj energie, ze kterého byla elektřina vyrobena, datum a místo výroby a v případě vodních elektráren i kapacitu,

— umožňovat výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů, aby prokázali, že elektřina, kterou prodávají, je vyrobena z obnovitelných zdrojů energie ve smyslu této směrnice.

4. Záruky původu vydávané podle odstavce 2 by měly být vzájemně uznávány členskými státy výlučně jako důkaz bodů uvedených v odstavci 3. Odmítnutí uznat záruku původu jako takový důkaz, zejména z důvodů souvisejících s prevencí podvodů, musí být založeno na objektivních, průhledných a nediskriminačních kritériích. V případě odmítnutí uznat záruku původu může Komise donutit stranu, která odmítla záruku uznat, aby ji uznala, zejména s ohledem na objektivní, průhledná a nediskriminační kritéria, na nichž se toto uznání zakládá.

[...]“

- 10 Jak vyplývá z jejího prvního pododstavce, příloha směrnice 2001/77 obsahuje referenční hodnoty pro stanovení státních směrných cílů pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie ve smyslu čl. 3 odst. 2. Z tabulky uvedené v této příloze a souvisejících vysvětlivek vyplývá, že uvedené referenční hodnoty uvádí pro každý členský stát jednak „vnitrostátní výrobu“ elektřiny z obnovitelných zdrojů energie v roce 1997 a jednak procentní příspěvek zelené elektřiny v letech 1997 a 2010 ze spotřebované elektřiny, přičemž tento podíl se „zakládá na vnitrostátní výrobě [elektřiny z obnovitelných zdrojů energie] vydělené hrubou vnitrostátní spotřebou elektřiny“.
- 11 Směrnice 2001/77 byla začleněna do Dohody o EHP rozhodnutím Smíšeného výboru EHP č. 102/2005 ze dne 8. července 2005, kterým se mění příloha IV (Energie) Dohody o EHP (Úř. věst. L 306, s. 34). Uvedené rozhodnutí vstoupilo v platnost dnem 1. září 2006.

Směrnice 2003/54

- 12 Směrnice 2003/54 byla k 3. březnu 2011 zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. L 211, s. 55). Vzhledem k datu rozhodnému z hlediska skutkového stavu sporů v původních řízeních je však třeba použít ustanovení směrnice 2003/54.
- 13 V ustanovení čl. 3 odst. 1 směrnice 2003/54/ES se stanoví:
„Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity, aniž je dotčen odstavec 2, aby elektroenergetické podniky byly provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.“
- 14 Směrnice 2003/54 byla začleněna do Dohody o EHP rozhodnutím Smíšeného výboru EHP č. 146/2005 ze dne 2. prosince 2005, kterým se mění příloha IV (Energie) Dohody o EHP (Úř. věst. 2006, L 53, s. 43). Toto rozhodnutí vstoupilo v platnost dnem 1. června 2007.

Belgická právní úprava

Vlámský výnos o organizaci trhu s elektrickou energií

- 15 Vlámský výnos o organizaci trhu s elektrickou energií (vlaams decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt) ze dne 17. července 2000 (*Belgisch Staatsblad*, 22. září 2000, s. 32166, dále jen „výnos o elektřině“) měl mj. zajistit provedení směrnic 2001/77 a 2003/54. Uvedený výnos zavedl program podpory elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie (dále jen „zelená elektřina“). Tento výnos byl zrušen výnosem ze dne 8. května 2009.
- 16 Článek 2 bod 17 výnosu o elektřině definoval zelené osvědčení jako „převoditelnou nehmotnou věc, díky níž je zřejmé, že výrobce vyrobil v daném roce určité množství zelené elektřiny uvedené v kWh“.

- 17 Článek 22 tohoto výnosu stanovil, že „za zelenou elektřinu, u níž výrobce prokáže, že byla vyrobena ve Vlámském regionu [...], vydá regulační orgán na žádost výrobce zelené osvědčení v transích o 1000 kWh.“
- 18 Článek 23 odst. 1 uvedeného výnosu stanovil, že „[k]aždý dodavatel, který dodává elektřinu koncovým spotřebitelům připojeným do distribuční či přenosové sítě je povinen předložit regulačnímu orgánu do 31. března každého roku počet osvědčení o zelené elektřině určený na základě ustanovení odst. 2“.
- 19 Z čl. 23 odst. 2 téhož výnosu vyplývá, že počet zelených certifikátů, které mají být předloženy, se v podstatě určí vynásobením celkového množství elektřiny dodané dotyčným dodavatelem v předchozím roce koeficientem, který byl pro roky 2005 až 2009 stanoven na 0,020, na 0,025, na 0,030, na 0,0375 a na 0,0450.
- 20 Článek 24 výnosu o elektřině stanoví, že „[v]laamse regering [(vlámská vláda)] stanoví způsob a postupy pro udělování osvědčení o zelené elektřině a vymezí osvědčení zohledňovaná pro účely splnění povinnosti uvedené v článku 23“.
- 21 Článek 25 téhož výnosu stanovil, že „[a]niž je dotčen článek [23], vlaamse regering je na základě stanoviska regulačních orgánů a při zohlednění, zda jsou dány stejné či rovnocenné záruky týkající se vydání takových osvědčení, oprávněna uznat osvědčení o zelené elektřině, která nebyla vydána ve Vlámském regionu“.
- 22 Článek 37 odst. 2 uvedeného výnosu stanovil, že od 31. března 2005 správní pokuta za porušení čl. 23 odst. 1 činí 125 eur za každé chybějící osvědčení.

Vyhláška vlaamse regering o podpoře elektřiny z obnovitelných zdrojů energie

- 23 Článek 24 výnosu o elektřině byl proveden vyhláškou vlaamse regering o podpoře elektřiny z obnovitelných zdrojů (besluit van de vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen) ze dne 5. března 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 23. března 2004, s. 16296, dále jen „vyhláška 5. března 2004“).
- 24 Ve znění pozměňovací vyhlášky vlaamse regering ze dne 25. února 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 8. března 2005, s. 9490, dále jen „vyhláška ze dne 25. února 2005“) uplatnitelné ve věci C-204/12 vyhláška ze dne 5. března 2004 obsahovala čl. 15 odst. 1, který uváděl zdroje energie, v jejichž případě zakládá elektřina, která z nich byla vyrobena, nárok na vydání zeleného osvědčení uznávaného VREG.
- 25 Ve znění pozměňovací vyhlášky vlaamse regering ze dne 8. července 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 17. února 2006, s. 8515, dále jen „vyhláška ze dne 8. července 2005“) uplatnitelné ve věcech C-205/12 až C-208/12 dále vyhláška ze dne 5. března 2004 obsahovala mimo jiné následující ustanovení.
- 26 Článek 1 odst. 2 bod 14 této vyhlášky definoval „záruku původu“ jako „doklad prokazující, že určité množství elektřiny dodané koncovým spotřebitelům pochází z obnovitelných zdrojů“.
- 27 Článek 13 uvedené vyhlášky stanovil:
- „1. Údaje o vydaných zelených osvědčeních eviduje VREG v centrální databázi. [...]
2. V zeleném osvědčení se evidují alespoň následující údaje:
- [...]
- 6° postačuje-li zelené osvědčení ke splnění povinnosti získat osvědčení podle článku 15;

[...]

3. Poznámka podle odst. 2 odrážky 6 zní:

1° „uznatelné“, splňuje-li zelené osvědčení podmínky podle čl. 15 odst. 1[...]

2° „neuznatelné“, nesplňuje-li zelené osvědčení podmínky podle čl. 15 odst. 1 [...]

[...]“

28 Článek 15 odst. 3 téže vyhlášky stanovil:

„Osvědčení o zelené elektřině sloužící jako záruka původu v souladu s ustanoveními podkapitoly III lze využít i v rámci povinnosti předložit osvědčení za podmínky, že poznámka ve smyslu čl. 13 odst. 2 odrážka 6 [zní] „uznatelné“ [...].“

29 Články 15a a 15c uvedené vyhlášky byly součástí podkapitoly III nazvané „[v]yužití osvědčení o zelené elektřině jako záruky původu“. Tyto články stanovily:

„Článek 15a

1. Zelená osvědčení slouží jako záruka původu, jsou-li předložena při prodeji elektřiny koncovým spotřebitelům coby [zelené] elektřiny [...].

[...]

Článek 15c

1. Záruka původu pocházející z jiného regionu nebo jiné země může být dovezena do Vlámského regionu k využití jako záruka původu [...]

[...]

2. Je-li záruka původu dovezena z jiného regionu nebo jiné země, jsou data v ní uvedená zanesena do centrální databáze ve formě osvědčení [o zelené] elektřině s následujícími poznámkami:

1° „neuznatelná“ [...]

[...]

Osvědčení o zelené elektřině z jiného regionu nebo jiné země mohou být zapsána s poznámkou „uznatelná“, rozhodne-li se vlámská vláda na základě článku 25 [výnosu o elektřině] uznat dotčená osvědčení.

K tomuto zápisu dojde poté, kdy příslušný orgán jiného regionu či jiné země předá VREG potřebné údaje o záruce původu a záruka původu přestane být použitelná v jiné zemi či regionu.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 30 Společnost Essent Belgium, která je dodavatelem elektřiny, podléhala podle čl. 23 odst. 1 výnosu o elektřině v letech 2003 až 2009 povinnosti předložit každoročně určitý počet zelených osvědčení VREG (dále jen „kvótní závazek“).
- 31 Za účelem splnění kvótního závazku s datem plnění k 31. březnu 2005 předložila společnost Essent VREG mimo jiné záruky původu osvědčující výrobu zelené elektřiny v Nizozemsku a v Norsku.
- 32 Vzhledem k tomu, že vlaamse regering nepřijala opatření k provedení článku 25 výnosu o elektřině, měl VREG za to, že byla uznatelná pro účely uvedeného kvótního závazku pouze zelená osvědčení vydaná na základě tohoto výnosu výrobcům elektřiny usazeným ve Vlámském regionu, a uložil rozhodnutím ze dne 24. května 2005 na základě čl. 37 odst. 2 tohoto výnosu společnosti Essent správní pokutu ve výši 125 eur za každé nedodané zelené osvědčení, tj. celkem 542 125 eur.
- 33 Dne 30. září 2005 společnost Essent podala u rechtbank van eerste aanleg te Brussel (soud prvního stupně v Bruselu, Belgie) žalobu znějící na určení, že je toto rozhodnutí protiprávní, a že uvedenou pokutu proto nelze vymáhat. Společnost Essent se domáhala, aby se rozsudek, který bude vydán, vztahoval i na Vlaams Gewest a Vlaamse Gemeenschap (věc C-204/12).
- 34 V následujících letech uložil VREG společnosti Essent z obdobných důvodů pokutu ve výši 234 750 eur rozhodnutím ze dne 13. července 2006, pokutu ve výši 166 125 eur rozhodnutím ze dne 4. července 2007 a pokuty ve výši 281 250 eur a 302 375 dvěma rozhodnutími ze dne 18. května 2009, z nichž první se týkalo roku 2008 a druhé roku 2009.
- 35 Rozhodnutí ze dne 13. července 2006 a 4. července 2007 následovala poté, co VREG odmítl zohlednit záruky původu osvědčující výrobu zelené elektřiny v Dánsku (nebo ve Švédsku), jakož i v Norsku, a rozhodnutí ze dne 18. května 2009 poté, co odmítl zohlednit záruky původu osvědčující výrobu zelené elektřiny v Norsku.
- 36 Dne 16. července 2010 napadla společnost Essent u rechtbank van eerste aanleg te Brussel tato čtyři rozhodnutí svými žalobami (věci C-205/12 až C-208/12).
- 37 Na podporu každé z pěti výše uvedených žalob uvádí společnost Essent první žalobní důvod vycházející z porušení článku 34 SFEU a článku 11 Dohody o EHP.
- 38 V tomto ohledu zastává rechtbank van eerste aanleg te Brussel názor, že dodavatelé elektřiny mají povinnost koupit zelená osvědčení vydávaná VREG, a nemohou tedy pokrýt část osvědčení, jež potřebují, za pomoci hospodářských subjektů nacházejících se v zahraničí, takže se podle všeho *prima facie* jedná o opatření rovnocenné množstevnímu omezení dovozu takových osvědčení ve smyslu článku 34 SFEU a článku 11 Dohody o EHP.
- 39 Uvedený soud dále uvádí, že VREG na svou obranu tvrdí, že záruky původu dotčené ve věcech v původním řízení nejsou zelenými osvědčeními a že podle článku 5 směrnice 2001/77 ve spojení s jejím bodem odůvodnění 10 nezakládají takové záruky nárok na to, aby se uplatnily vnitrostátní programy podpory zelené elektřiny.
- 40 Druhý žalobní důvod společnosti Essent na podporu jejích žalob vychází z porušení zásady zákazu diskriminace zakotvené v článku 18 SFEU, článku 4 Dohody o EHP, článku 5 směrnice 2001/77 a článku 3 směrnice 2003/54. Pokud jde o článek 3 směrnice 2003/54, předkládající soud upřesňuje, že společnost Essent ve svých žalobách argumentuje odstavcem 1 uvedeného ustanovení, podle něhož členské státy nesmí v rámci institucionálního uspořádání trhu s elektřinou postupovat diskriminačním způsobem.

41 Podle společnosti Essent byla jednotlivá uplatňovaná ustanovení unijního práva porušena z toho důvodu, že dotčená vnitrostátní úprava chrání místní výrobce elektřiny a brání tak dosažení vnitřního trhu a že VREG zachází rozdílně s totožnými situacemi, když odmítá záruky původu vydané v jiných zemích.

42 V této souvislosti se rechtbank van eerste aanleg te Brussel rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky, jejichž znění je v podstatě podobné ve všech pěti věcech, které mu byly předloženy:

„1) Je taková vnitrostátní právní úprava programu, jako je právní úprava obsažená ve [výnosu o elektřině] prováděném vyhláškou [ze dne 5. března 2004] ve znění vyhlášky [ze dne 25. února 2005] a [vyhlášky ze dne 8. července 2005], [(odkaz na vyhlášku ze dne 8. července 2005 není součástí otázky položené ve věci C-204/12)], v jejímž rámci:

- je dodavatelům elektřiny dodávajícím konečným spotřebitelům připojeným do distribuční nebo přenosové sítě uloženo, aby ročně regulačnímu úřadu předkládali určitý počet osvědčení o zelené elektřině (článek 23 výše [výnosu o elektřině]);
- je dodavatelům elektřiny dodávajícím konečným spotřebitelům připojeným k distribuční nebo přenosové síti ukládána správní pokuta ze strany [VREG], pokud tito dodavatelé nepředložili dostatečný počet osvědčení o zelené elektřině, aby splnili jim uložený kvótní závazek týkající se takových osvědčení (čl. 37 odst. 2 [výnosu o elektřině]);
- je výslovně uvedeno, že záruky původu z jiných zemí jsou za určitých podmínek přijatelné pro účely splnění povinné kvóty (článku 15c odst. 2 vyhlášky [vlámské vlády ze dne 5. března 2004 ve znění vyhlášky ze dne 8. července 2005] [(tato odrážka není součástí otázky položené ve věci C-204/12)]);
- regulační úřad [VREG] nemůže nebo nechce z důvodu neexistence prováděcích opatření vlámské vlády zohlednit záruky původu pocházející z Norska [a Nizozemska (upřesnění k otázce položené ve věci C-204/12)] [a Dánska (upřesnění k otázce položené ve věci C-205/12)] [a Dánska/Švédsko (upřesnění k otázce položené ve věci C-206/12)], když tato vláda uznala, že předložení těchto osvědčení je stejné či rovnocenné (článku 25 výnosu [o elektřině] a [i] pokud jde o věc C-204/12) článku 15 odst. 1 vyhlášky [vlámské vlády ze dne 5. března 2004 ve znění vyhlášky ze dne 25. února 2005], [ii] pokud jde o věci C-205/12 až C-208/12, článku 15c odst. 2, vyhlášky [vlámské vlády ze dne 5. března 2004 ve znění vyhlášky ze dne 8. července 2005]), ačkoli [VREG] konkrétně tuto stejnost či rovnocennost nezkoumal;
- v průběhu celé doby platnosti výnosu [o elektřině] byly při zkoumání splnění kvótního závazku ve skutečnosti zohledňována pouze osvědčení prokazující výrobu [zelené] elektřiny ve Vlámském regionu, přičemž dodavatelé elektřiny dodávající konečným spotřebitelům připojeným k distribuční nebo přenosové síti neměli žádnou možnost prokázat, že předkládané záruky původu [z jiných členských států Evropské unie (toto není upřesněno v otázce položené ve věci C-204/12)] splňují podmínku existence stejných nebo rovnocenných záruk o udělení takových osvědčení,

v souladu s článkem 28 ES a článkem 11 Dohody o EHP nebo s článkem 30 ES a článkem 13 Dohody o EHP [(ve věcech C-207/12 a C-208/12 se otázka týká pouze článků 11 a 13 Dohody o EHP)]?

2) Je vnitrostátní právní úprava ve smyslu [první otázky] v souladu s článkem 5 směrnice [2001/77]? [(ve věcech C-207/12 a C-208/12 je tato druhá otázka položena pouze pro případ, že „je uvedené ustanovení relevantní pro EHP“)]?

- 3) Je vnitrostátní právní úprava ve smyslu [první otázky] v souladu se zásadou rovnosti a zásadou zákazu diskriminace obsaženou konkrétně v článku 18 SFEU [(věci C-204/12 až C-206/12)], v článku 4 Dohody o EHP [(věci C-207/12 a C-208/12)] a článku 3 směrnice [2003/54] [(ve věcech C-207/12 a C-208/12 se otázka týká uvedeného článku 3 pouze pro případ, že „je toto ustanovení relevantní pro EHP“)]?“

Řízení před Soudním dvorem

- 43 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 20. června 2012 [usnesení Essent Belgium (C-204/12 až C-208/12, EU:C:2012:363)] byly věci C-204/12 až C-208/12 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i rozsudku.
- 44 Po vynesení stanoviska generálního advokáta žádaly VREG, Vlaams gewest a Vlaamse Gemeenschap (dále společně jen „VREG a další“) podáním došlým soudní kanceláři Soudního dvora dne 30. května 2013 o znovuotevření ústní části řízení s tvrzením, že je třeba podat faktická vysvětlení, aby mohl Soudní dvůr přesně odpovědět na předběžné otázky. VREG a další si kromě toho přály vyjádřit se k nutnosti omezit časové účinky rozsudku, jenž má být vydán, v případě, že by Soudní dvůr rozhodl, že musí být unijní právo vykládáno v tom smyslu, že brání takové právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věcech v původním řízení.
- 45 Společnost Essent byla dopisem kanceláře Soudního dvora ze dne 16. července 2014 informována o tom, že rozsudek v projednávaných věcech bude vydán dne 11. září 2014, načež předložila dne 28. července 2014 kanceláři soudního dvora také žádost o znovuotevření ústní části řízení.
- 46 Podstatou této žádosti společnosti Essent je tvrzení, že by mělo být účastníkům řízení umožněno vyjádřit se k některým konstatováním uvedeným v rozsudku Ålands Vindkraft, (C-573/12, EU:C:2014:2037), jenž byl vydán dne 1. července 2014. Společnost Essent v tomto ohledu zdůrazňuje, že faktický i právní stav ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, se lišil od projednávaných věcí.
- 47 Podle článku 83 jednacího řádu může Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.
- 48 Soudní dvůr má v tomto případě po vyslechnutí generálního advokáta za to, že má k dispozici všechny informace potřebné k rozhodnutí. Uvádí dále, že žádosti o znovuotevření ústní části řízení neuvádí žádnou novou skutečnost, která by mohla mít vliv na rozhodnutí, jež má být vydáno. Dále konstatuje, že projednávané věci nejsou rozhodovány na základě argumentů, které by nebyly mezi účastníky projednány.
- 49 Za těchto podmínek není třeba nařizovat znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K přípustnosti otázek

- 50 Podle VREG a dalších jsou předběžné otázky nepřípustné ze dvou důvodů. Soudní dvůr zaprvé nemá pravomoc rozhodovat o slučitelnosti vnitrostátního práva s unijním právem. Zadruhé jsou tyto otázky irelevantní pro účely řešení sporů v původním řízení, jelikož vycházejí z nesprávného výkladu

vnitrostátního práva. Předkládající soud totiž podle nich nesprávně konstatoval, že článek 25 výnosu o elektřině a článek 15c odst. 2 druhý pododstavec vyhlášky ze dne 5. března 2004 umožňují zohledňovat případně nejen zelená osvědčení z jiných zemí, ale i záruky původu z jiných zemí.

- 51 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr sice nemůže v rámci řízení o předběžné otázce rozhodovat o slučitelnosti vnitrostátního opatření s unijním právem, avšak může vnitrostátnímu soudu poskytnout veškeré poznatky k výkladu unijního práva, které mu umožní posoudit tuto slučitelnost za účelem rozhodnutí ve věci, která mu byla předložena (viz zejména rozsudek Azienda Agro-Zootecnica Franchini a Eolica di Altamura, C-2/10, EU:C:2011:502, bod 35 a citovaná judikatura).
- 52 Soudnímu dvoru dále nepřísluší, aby se vyjadřoval k výkladu vnitrostátních ustanovení, jelikož takový výklad je ve výlučné pravomoci vnitrostátních soudů. Proto musí Soudní dvůr, pokud je mu vnitrostátním soudem předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, vycházet z výkladu vnitrostátního práva, který mu byl poskytnut uvedeným soudem (viz zejména rozsudek ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, bod 57 a citovaná judikatura).
- 53 Kromě toho podle ustálené judikatury platí, že v rámci řízení na základě článku 267 SFEU je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit – s ohledem na konkrétní okolnosti věci – jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Proto, jestliže se položené otázky týkají výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudek Carmen Media Group, C-46/08, EU:C:2010:505, bod 75 a citovaná judikatura).
- 54 Odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém, nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek Carmen Media Group, EU:C:2010:505, bod 76 a citovaná judikatura).
- 55 V tomto ohledu je přitom třeba konstatovat, že výklad ustanovení unijního práva požadovaný předkládajícím soudem má zjevně vztah k předmětu sporů v původním řízení, jelikož se v podstatě týká toho, zda mají být uvedená ustanovení vykládána v tom smyslu, že brání takovému uplatnění dotčených vnitrostátních ustanovení, k němuž došlo ve věcech v původním řízení v případě společnosti Essent, a že takový výklad může mít vliv na řešení uvedených sporů.
- 56 Z výše uvedeného vyplývá, že námitky VREG a dalších musí být zamítnuty a žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou přípustné.

K druhé otázce

- 57 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba se zabývat jako první, je, zda musí být článek 5 směrnice 2001/77 vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o zelené elektřině vyrobené na území daného regionu a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak musí uhradit správní pokutu, přičemž tito dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Unie či třetích států, které jsou smluvními stranami Dohody o EHP.

- 58 Pokud jde na úvod o otázku předkládajícího soudu týkající se v rámci věcí C-207/12 a C-208/12 toho, zda je článek 5 směrnice 2001/77 relevantní, pokud jde o Evropský hospodářský prostor (EHP), v bodě 11 tohoto rozsudku bylo uvedeno, že rozhodnutí č. 102/2005, které začlenilo uvedenou směrnici do Dohody o EHP, vstoupilo v platnost dne 1. září 2006. Za těchto podmínek a vzhledem k tomu, že se tyto dvě věci týkají rozhodnutí VREG s datem 18. května 2009 vztahujících se k pokutám uloženým za roky 2008 a 2009, je třeba konstatovat, že uvedený článek 5 se z hlediska *ratione temporis* na uvedené věci vztahuje.
- 59 Co se týče věcné působnosti téhož článku 5, je třeba připomenout, že uvedené ustanovení, jak vyplývá z jeho názvu i odstavce 1, má v podstatě zajistit, aby mohl být původ zelené elektřiny doložen zárukou původu.
- 60 Na vnitrostátní programy podpory, v jejichž rámci mají výrobci zelené elektřiny nárok na přímou či nepřímou podporu, a které – jak vyplývá z bodu 14 odůvodnění směrnice 2001/77 – mohou stejně jako program podpory dotčený ve věcech v původním řízení využít mechanismu zelených osvědčení, se vztahuje jiné ustanovení uvedené směrnice, a sice její článek 4.
- 61 Znění uvedených článků 4 a 5 či bodů odůvodnění směrnice 2001/77 přitom nenasvědčuje tomu, že měl unijní zákonodárce v úmyslu vytvořit vazbu mezi zárukami původu a vnitrostátními programy podpory zelené energie.
- 62 V tomto ohledu je třeba nejprve zohlednit, že cílem směrnice 2001/77 není, jak vyplývá z jejích bodů odůvodnění 14 a 15, jakož i článku 4 směrnice, stanovit rámec Společenství pro vnitrostátní programy podpory, ale spíše zaručit řádné fungování stávajících programů, aby byla zachována důvěra investorů do doby, než bude případně zaveden takový rámec Společenství.
- 63 Bod 10 odůvodnění směrnice 2001/77 dále upřesňuje, že programy záruky původu samy nezakládají nárok na využití vnitrostátních systémů podpory vytvořených v jednotlivých členských státech. Pokud jde konkrétně o systémy podpory využívající obchodovatelná zelená osvědčení, bod 11 odůvodnění uvedené směrnice v tomto ohledu zdůrazňuje, že je důležité jasně rozlišovat mezi zárukami původu a uvedenými osvědčeními.
- 64 Co se týče účelu záruk původu, bod 10 odůvodnění směrnice 2001/77 uvádí, že záruky jsou nutné k tomu, aby se usnadnilo obchodování se zelenou elektřinou a zvýšila se průhlednost při výběru spotřebitele mezi takovou elektřinou a elektřinou vyrobenou z neobnovitelných zdrojů energie. Článek 5 odst. 3 druhá odrážka uvedené směrnice upřesňuje, že takové záruky původu mají umožnit výrobcům elektřiny prokázat, že elektřina, kterou prodávají, je vyrobena z obnovitelných zdrojů energie.
- 65 Podle odstavce 4 uvedeného článku 5 mají být dále záruky původu vzájemně uznávány členskými státy výlučně jako důkaz bodů uvedených v odstavci 3 téhož článku.
- 66 Body 63 až 65 tohoto rozsudku naznačují, že unijní zákonodárce nehodlal uložit členským státům, které zvolily program podpory využívající zelené certifikáty, povinnost vztáhnout tento program i na zelenou elektřinu vyrobenou na území jiného členského státu (obdobně viz rozsudek Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, body 53 a 54).
- 67 V tomto ohledu je konečně třeba zohlednit i to, že členské státy mají povinnost – jak vyplývá z čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/77 ve spojení s její přílohou – stanovit státní směrné cíle pro budoucí spotřebu zelené elektřiny, přičemž jako referenční hodnoty slouží „vnitrostátní výroba“ zelené elektřiny v roce 1997 a procentní příspěvek zelené elektřiny v letech 1997 a 2010 z hrubé spotřeby elektřiny s tím, že tento podíl se vypočte tak, že se „vnitrostátní výroba“ zelené elektřiny vydělí hrubou vnitrostátní spotřebou elektřiny.

- 68 Z toho vyplývá, že vnitrostátní systémy podpory výrobců elektřiny ve smyslu článku 4 směrnice 2001/77, které mají zejména přispívat k tomu, aby členské státy splnily tyto státní směrné cíle, mají v zásadě vést k posílení domácí výroby zelené elektřiny. V tomto ohledu bod 10 odůvodnění této směrnice zdůrazňuje, že členské státy nemusí uznávat nákup záruky původu od jiných členských států nebo odpovídající nákup elektřiny jako příspěvek ke splnění kvótního závazku.
- 69 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že článek 5 směrnice 2001/77 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o zelené elektřině vyrobené na území daného regionu a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak tito musí uhradit správní pokutu, přičemž uvedení dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Unie či třetích států, které jsou členskými státy EHP.

K první otázce

- 70 Úvodem je třeba podotknout, že věci v původním řízení se týkají rozhodnutí VREG, který společnost Essent uložil v době od 15. dubna 2005 do 28. května 2009 správní pokuty za to, že nesplnila povinnost předložit každý rok zelená osvědčení. Vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva vstoupila v platnost až dne 1. prosince 2009, je třeba za těchto okolností zodpovědět první předběžnou otázku z pohledu článků 28 ES a 30 ES, a nikoli článků 34 SFEU a 36 SFEU, na které předkládající soud formálně odkazuje.
- 71 Podstata první otázky uvedeného soudu pak spočívá v tom, zda musí být články 28 ES a 30 ES, jakož i články 11 a 13 Dohody o EHP vykládány v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o zelené elektřině vyrobené na území daného regionu a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak musí uhradit správní pokutu, přičemž tito dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Unie či třetích států, které jsou členskými státy EHP.
- 72 Dále je třeba připomenout, že články 11 a 13 Dohody o EHP zní prakticky totožně jako články 28 ES a 30 ES, takže je podle ustálené judikatury Soudního dvora třeba vykládat tuto úpravu jednotně (v tomto smyslu viz zejména rozsudky *Bellio F.lli*, C-286/02, EU:C:2004:212, body 34 a 35, a *Komise v. Portugalsko*, C-265/06, EU:C:2008:210, bod 30). Následující konstatování věnované článkům 28 ES a 30 ES se tedy použijí *mutatis mutandis* na články 11 a 13 Dohody o EHP.

K existenci překážky volnému pohybu zboží

– Argumentace účastníků řízení

- 73 VREG a další, jakož i Komise tvrdí, že záruky původu nejsou zbožím ve smyslu článků 28 ES a 30 ES. Komise v tomto ohledu tvrdí, že uvedené záruky mají pouze dokládat „zelený“ původ elektřiny, k níž se pojí, takže jsou pouze jejím příslušenstvím, a nikoli samostatným zbožím.

- 74 Podle VREG a dalších nemá okolnost, že jsou takové záruky v praxi často předmětem samostatných obchodních transakcí nezávislých na obchodních transakcích týkajících se elektřiny, vliv na jejich akcesorickou povahu. I v takovém případě podle nich tyto záruky pouze umožňují prodat zákazníkovi určité množství elektřiny jakožto zelenou elektřinu. Tomu, aby mohly být záruky původu kvalifikovány jako „zboží“ ve smyslu článku 28 ES, podle nich dále brání i jejich nehmotná povaha.
- 75 Společnost Essent naopak zastává názor, že záruky původu musí být jako takové považovány za zboží, protože jsou v praxi předmětem úplatných převodů.
- 76 Bez ohledu na to, zda je třeba záruky původu kvalifikovat jako zboží ve smyslu článku 28 ES, či nikoli, společnost Essent a Komise dále tvrdí, že právní úprava dotčená ve věcech v původním řízení v každém případě dává vzniknout opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu samotné elektřiny.

– Závěry Soudního dvora

- 77 Podle ustálené judikatury Soudního dvora zakazuje článek 28 ES zavádět mezi členskými státy opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu, a vztahuje se tedy na jakékoli vnitrostátní opatření způsobilé narušit přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potencionálně obchod uvnitř Společenství (viz zejména rozsudky Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, bod 5, a PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, bod 69).
- 78 Pokud jde zaprvé o otázku, zda lze záruky původu dotčené ve věcech v původním řízení kvalifikovat jako takové jakožto „zboží“ ve smyslu článků 23 ES a 28 ES a zda byl jejich volný pohyb v tomto případě narušen takovým programem podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, je třeba nejprve zdůraznit, že takové záruky jsou nástroji, jejichž existence, obsah, význam a funkce vyplývá ze směrnice 2001/77.
- 79 V tomto ohledu z bodů 63 až 65 tohoto rozsudku vyplývá, že takové nástroje mají podle této směrnice umožnit výrobcům elektřiny prokázat, že je jimi prodávána elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů energie, usnadnit obchodování s takovou elektřinou a zvýšit pro spotřebitele transparentnost při výběru mezi takovou elektřinou a elektřinou vyrobenou z neobnovitelných zdrojů energie. Nezakládají však samy o sobě nárok na podporu z vnitrostátních programů zavedených v jednotlivých členských státech, přičemž uvedené záruky původu je třeba v tomto ohledu odlišit od obchodovatelných zelených osvědčení využívaných v rámci takových programů.
- 80 Záruky původu jsou tedy podle všeho pojímány jako příslušenství zelené elektřiny vyrobené výrobcem a následně jako příslušenství elektřiny, kterou dodavatel prodává spotřebitelům. Volný pohyb takových nástrojů mezi členskými státy podle všeho nemůže být narušen, přinejmenším jedná-li se o účely, s nimiž jsou nerozlučně spjaty na základě směrnice 2001/77, pokud vnitrostátní program podpory výroby zelené energie využívající zelená osvědčení nestanoví, že mají být uvedené nástroje zohledňovány.
- 81 Pro účely odpovědi na tuto předběžnou otázku však není třeba definitivně zodpovědět otázky uvedené v první větě bodu 78 tohoto rozsudku. Postačí totiž konstatovat, že i kdyby bylo třeba považovat takové záruky původu, jako jsou záruky původu dotčené ve věcech v původním řízení, za „zboží“ ve smyslu článků 23 ES a 28 ES, a takový program podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, představoval překážku jejich volnému pohybu ve smyslu druhého z těchto ustanovení, uvedená překážka by byla rozsudku v každém případě odůvodněná s ohledem na závěry učiněné v bodech 89 až 103 tohoto rozsudku.

- 82 Pokud jde zadruhé o existenci případné překážky dovozu elektřiny, je třeba uvést, že předkládací rozhodnutí sice neuvádí, zda společnost Essent nakoupila záruky původu dotčené ve věcech v původním řízení při koupi či dovozu elektřiny, avšak lze se domnívat, že tomu tak bylo.
- 83 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věcech v původním řízení, je skutečně s to přinejmenším nepřímo a potenciálně z různých důvodů narušit dovozy elektřiny, zejména pak zelené elektřiny pocházející z jiných členských států (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, body 67 až 75).
- 84 Podle uvedené právní úpravy totiž musí takoví dodavatelé elektřiny jako společnost Essent každoročně držet k určitému datu určitý počet zelených osvědčení, aby dodrželi povinnou kvótu, která je jim uložena v závislosti na celkovém množství jimi dodané elektřiny.
- 85 Ke splnění této povinnosti lze přitom využít pouze osvědčení vydaná na základě uvedené vnitrostátní právní úpravy. Uvedení dodavatelé tak mají obecně povinnost nakoupit takové certifikáty k elektřině, kterou dováží, jinak tito musí zaplatit správní pokutu. Taková právní úprava tedy může omezit dovozy elektřiny pocházející z jiných členských států (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, body 69 a 70 a citovaná judikatura).
- 86 Okolnost, že výrobci zelené elektřiny mohou prodávat zelená osvědčení společně s elektřinou, kterou vyrábí, může v praxi případně otevřít cestu k jednání a konkretizaci smluvních vztahů, jež mohou být i dlouhodobé a v jejichž rámci jsou upraveny dodávky vnitrostátní elektřiny takovými výrobci dodavatelům, přičemž posledně jmenovaní mohou tímto způsobem získat elektřinu i zelená osvědčení, jež potřebují ke splnění povinné kvóty.
- 87 Z toho vyplývá, že takový program podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, též může přinejmenším potenciálně omezit dovozy elektřiny pocházející z jiných členských států (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, body 72 a 73 a citovaná judikatura).
- 88 Vzhledem k výše uvedenému je taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věcech v původním řízení, s to omezit dovozy elektřiny, a zejména zelené elektřiny pocházející z jiných členských států, a je tedy opatřením s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu, které je v zásadě neslučitelné s povinnostmi unijního práva plynoucími z článku 28 ES, ledaže lze tuto právní úpravu objektivně odůvodnit (v tomto smyslu viz konkrétně rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 75 a citovaná judikatura).

K případnému odůvodnění

- 89 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že vnitrostátní právní úprava či praxe, která představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením, může být odůvodněna jedním z důvodů obecného zájmu uvedených v článku 30 ES nebo kategorickými požadavky. V obou případech musí být vnitrostátní opatření v souladu se zásadou proporcionality způsobilé zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nesmí překračovat meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení (viz konkrétně rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 76 a citovaná judikatura).

– K cíli spočívajícímu v podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie

- 90 Podle ustálené judikatury Soudního dvora, mohou být vnitrostátní opatření způsobilá narušit obchod uvnitř Společenství odůvodněna naléhavými důvody týkajícími se ochrany životního prostředí (viz zejména rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 77 a citovaná judikatura).

- 91 V tomto ohledu je třeba připomenout, že využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, které má podporovat taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věcech v původním řízení, je užitečné k ochraně životního prostředí, neboť přispívá ke snížení emisí skleníkových plynů, jež jsou jedním z hlavních důvodů klimatických změn, k jejichž potírání se Evropská unie a její členské státy zavázaly (viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 78 a citovaná judikatura).
- 92 Významnější využívání obnovitelných zdrojů energie, o němž výslovně hovoří body 1 až 3 odůvodnění směrnice 2001/77, které je jednou z priorit Unie, je důležitou součástí balíčku opatření, která jsou zapotřebí ke splnění Kjótského protokolu a k rychlejšímu dosažení jeho cílů (v tomto smyslu viz zejména rozsudek IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, bod 56).
- 93 Soudní dvůr již uvedl, že takové zvýšení slouží i k ochraně zdraví a života osob a zvířat, jakož i ochraně rostlin, což jsou důvody obecného zájmu uvedené v článku 30 ES (viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 80 a citovaná judikatura).
- 94 Jak zdůrazňuje zejména čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/77, vnitrostátní programy podpory výroby zelené elektřiny tak přispívají k dosažení cílů vymezených v článku 6 ES a čl. 174 odst. 1 ES (v tomto smyslu viz rozsudek IBV & Cie, EU:C:2013:598, bod 59).
- 95 Vzhledem k výše uvedenému je třeba připustit, že takový cíl spočívající v podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, jako je cíl sledovaný právní úpravou dotčenou ve věcech v původním řízení, je v zásadě s to odůvodnit případné překážky volnému pohybu zboží.

– K proporcionalitě

- 96 Jak bylo připomenuto v bodě 89 tohoto rozsudku, uvedená právní úprava může být odůvodněna v případě, že jsou splněny podmínky zásady proporcionality, tj. že je způsobilá dosáhnout legitimního cíle, který sleduje, a je k tomu nezbytná.
- 97 Pokud jde v tomto ohledu nejprve o to, že ke splnění kvótního závazku lze využít pouze zelená osvědčení vydaná na základě uvedené právní úpravy za zelenou elektřinu vyrobenou na území dotčeného regionu, a nikoli záruky původu za zelenou elektřinu vyrobenou v jiných členských státech, je třeba připustit, že unijní právo dosud neharmonizovalo vnitrostátní programy podpory zelené elektřiny, takže takové vyloučení lze *per se* považovat za nezbytné k dosažení legitimního cíle sledovaného v daném případě a spočívajícího v podpoře většího využívání obnovitelných zdrojů energie při výrobě elektřiny (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, body 92 až 94).
- 98 Zprvée okolnost, že program podpory přímo zvýhodňuje spíše výrobu zelené elektřiny než samotnou spotřebu, lze konkrétně vysvětlit tím, že ekologický je pouze způsob výroby takové elektřiny a že environmentální cíle týkající se snížení emisí skleníkových plynů lze efektivně naplňovat především ve fázi výroby (viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 95).
- 99 Dále je třeba připomenout – ačkoli společnost Essent tvrdí opak – jak bylo uvedeno v bodech 67 a 68 tohoto rozsudku, podle čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/77 ve spojení s její přílohou uložil unijní zákonodárce jednotlivým členským státům povinnost stanovit směrné státní cíle ve vztahu k produkci zelené elektřiny na státním území.
- 100 Co se zadruhé týče toho, že program podpory dotčený ve věcech v původním řízení nemá podporovat výrobu zelené elektřiny na území jiných členských států tím, že bude brát v úvahu záruky původu za takovou elektřinu, je potřeba poukázat na to, že výchozí pozice, možnosti energie z obnovitelných zdrojů a skladby zdrojů energie každého členského státu se liší (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 98).

- 101 Jak ostatně uvedl zákonodárce v bodě 14 odůvodnění směrnice 2001/77, důležitým prostředkem k dosažení cíle uvedené směrnice je zajistit řádné fungování programů podpory energie z obnovitelných zdrojů na vnitrostátní úrovni (v tomto smyslu viz rozsudek IBV & Cie, EU:C:2013:598, bod 57).
- 102 Za tímto účelem je zásadní, aby mohly členské státy kontrolovat dopad a náklady těchto programů na základě svých odlišných potenciálů a byla zároveň zachována důvěra investorů (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 99).
- 103 Vzhledem k výše uvedenému nemůže být zásada proporcionality podle všeho porušena pouze z toho důvodu, že je takový program podpory využívající zelených osvědčení, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, vyhrazen pouze pro zelenou elektřinu vyrobenou na regionálním území a nezohledňuje záruky původu za elektřinu vyrobenou v jiných členských státech pro účely splnění kvóty (viz obdobně rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 104).
- 104 Na druhém místě je však třeba zkoumat, zda lze s ohledem na právě zkoumané omezení ve spojení s ostatními znaky právní úpravy dotčené ve věcech v původním řízení, jež zmiňuje předkládající soud, učinit závěr, že tato právní úprava jako celek splňuje požadavky plynoucí ze zásady proporcionality.
- 105 V tomto ohledu je totiž třeba připomenout, že podle předkládacího rozhodnutí se tato právní úprava vyznačuje tím, že dodavatelům elektřiny ukládá povinnost držet a každoročně předložit příslušnému regulačnímu orgánu určitý počet zelených osvědčení v poměru k jimi dodanému množství elektřiny, jinak tito musí zaplatit správní pokutu.
- 106 Z uvedené právní úpravy tak vyplývá, že v případě dovozu zelené elektřiny z jiných členských států je v rámci prodeje či spotřeby této elektřiny obecně vyžadováno, aby dotčení dodavatelé nakoupili zelená osvědčení odpovídající množství takto dovezené elektřiny.
- 107 V této souvislosti je třeba nejprve uvést, že vnitrostátní program podpory, který jako program dotčený ve věcech v původním řízení využívá zelená osvědčení, má vést k tomu, že vyšší náklady spojené s výrobou zelené elektřiny ponese trh, tj. dodavatelé elektřiny, kteří musí splnit kvótní závazek, a v konečném důsledku i spotřebitelé.
- 108 Členský stát volbou tohoto mechanismu nepřekračuje meze pravomoci, kterou má při plnění legitimního cíle spočívajícího ve zvýšení výroby zelené elektřiny (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, body 109 a 110).
- 109 Zadruhé je třeba podotknout, že například na rozdíl od investiční podpory má tento typ programu podporovat provoz zařízení na výrobu zelené elektřiny, která již zahájila činnost. Povinnost splnit určitou kvótu má tedy výrobcům zelené elektřiny konkrétně zaručit odbyt osvědčení, jež jim byla vydána, a usnadnit tak prodej zelené elektřiny, kterou vyrábí za vyšší cenu, než je tržní cena klasické energie.
- 110 Podle všeho tedy nelze pochybovat o motivaci zvýšit výrobu zelené elektřiny, kterou takový program obecně vyvolává v řadách výrobců elektřiny včetně těch, kteří jsou zároveň jak výrobci, tak dodavateli, a ani o vhodnosti takového programu k dosažení legitimního cíle, který je v daném případě sledován (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, body 111 a 112).
- 111 Na třetím místě je však třeba zmínit, že řádné fungování takového programu nutně implikuje existenci tržních mechanismů, které by provozovatelům, kteří musí dodržet určitou kvótu a dosud nemají osvědčení potřebná ke splnění uvedené povinnosti, umožnily získat osvědčení efektivním způsobem a za rovnocenných podmínek (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 113).

- 112 Je tedy třeba, aby byly zavedeny mechanismy zajišťující zřízení skutečného trhu s osvědčeními, na němž se bude moci účinně střetávat nabídka s poptávkou a který bude směřovat k rovnovážnému stavu, tak aby si dotčení dodavatelé mohli taková osvědčení opatřit za rovnocenných podmínek (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 114).
- 113 Stran okolnosti, že dodavatelé, kteří nesplní povinnou kvótu, musí stejně jako společnost Essent ve věcech v původním řízení zaplatit správní pokutu, je třeba uvést následující.
- 114 Ačkoli lze uložení takové pokuty považovat za nezbytný podnět k tomu, aby výrobci zvyšovali výrobu zelené elektřiny a aby provozovatelé, kteří musí dodržet určitou kvótu, skutečně kupovali požadovaná zelená osvědčení, je navíc nutné, aby způsob stanovení a výše této pokuty nepřesahovaly meze toho, co je nezbytné k takovému podněcování, přičemž je třeba předejít tomu, aby byli dotčení provozovatelé nepřiměřeně sankcionováni (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 116). Předkládajícímu soudu přísluší případně ověřit, zda toto platí v případě správních pokut dotčených ve věcech v původním řízení.
- 115 Začtvrté a v poslední řadě je třeba uvést, že pokud existuje trh se zelenými certifikáty splňující podmínky uvedené v bodech 111 a 112 tohoto rozsudku, na němž mohou dodavatelé, kteří dovezli elektřinu pocházející z jiných členských států, nakoupit efektivním způsobem zelená osvědčení za rovnocenných podmínek, pak skutečnost, že výrobci zelené elektřiny mohou případně prodávat dodavatelům, kteří podléhají povinnosti splnit určitou kvótu, elektřinu společně se zelenými osvědčeními, neznamená, že podmínky režimu kvót překračují meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího ve zvýšení výroby zelené elektřiny. To, že existuje taková možnost, totiž podle všeho může výrobce dále podnítit k tomu, aby zvýšili výrobu zelené elektřiny (v tomto smyslu viz rozsudek Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, bod 118).
- 116 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první otázku odpovědět tak, že články 28 ES a 30 ES, jakož i články 11 a 13 Dohody o EHP musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o zelené elektřině vyrobené na území dotčeného regionu a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak musí uhradit správní pokutu, přičemž tito dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Unie či třetích států, které jsou členskými státy EHP, pokud:
- jsou zavedeny mechanismy zajišťující zřízení skutečného trhu s osvědčeními, na němž se střetává nabídka s poptávkou a na němž panuje rovnováha, tak aby si dotčení dodavatelé mohli osvědčení opatřit za rovnocenných podmínek;
 - jsou způsob výpočtu a výše správní pokuty, kterou mají dodavatelé uhradit, nesplní-li tuto povinnost, stanoveny tak, že nepřekračují meze toho, co je nezbytné k tomu, aby byli výrobci motivováni skutečně zvýšit výrobu zelené elektřiny a výrobci podléhající uvedené povinnosti skutečně kupovat požadovaná osvědčení, přičemž je třeba předejít zejména tomu, aby byli uvedení dodavatelé nepřiměřeně sankcionováni.

Ke třetí otázce

- 117 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být zákaz diskriminace stanovený v článku 18 SFEU, článku 4 Dohody o EHP a článku 3 směrnice 2003/54 vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o zelené elektřině vyrobené na území dotčeného regionu a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost

předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak musí uhradit správní pokutu, přičemž tito dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Unie či třetích států, které jsou členskými státy EHP.

- 118 Článek 18 SFEU stanoví, že v rámci použití Smluv, aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, je zakázána jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.
- 119 Je třeba uvést, že předkládající soud v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce neuvádí, jak může takový program, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, zavádět rozdílné zacházení zakládající diskriminaci z důvodu státní příslušnosti, ani v čem by mělo být takové rozdílné zacházení případně odlišné od zacházení se zárukami původu a elektřinou z jiných členských států, které již bylo předmětem první předběžné otázky.
- 120 Pokud jde o věci v původním řízení, je třeba dále podotknout, že společnost Essent kritizuje, že jakožto dodavatel elektřiny nemůže využít záruky původu z jiných členských států Unie a EHP za účelem splnění kvótního závazku, který má splnit na základě vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věcech v původním řízení.
- 121 V tomto ohledu je přitom nutné konstatovat, že povinnost dodržet určitou kvótu dotčená ve věcech v původním řízení platí pro všechny dodavatele elektřiny činné ve vlámském regionu bez ohledu na jejich státní příslušnost. Okolnost, že uvedení dodavatelé nemohou využít záruky původu namísto zelených osvědčení, se taktéž dotýká všech dodavatelů neohledně na jejich státní příslušnost.
- 122 Pokud jde o výrobce elektřiny, kromě toho, že nemají povinnost dodržet určitou kvótu, je třeba připomenout, že skutečnost, že elektřina, kterou vyrábí výrobci usazení v jiných členských státech, může být případně předmětem rozdílného zacházení a jejímu dovozu do vlámského regionu mohou být kladeny překážky, spadá do působnosti článku 34 SFEU, a byla tedy posouzena z hlediska uvedeného ustanovení při posuzování první otázky.
- 123 Pokud jde dále o článek 4 Dohody o EHP, jehož znění je prakticky totožné jako v případě článku 18 SFEU, podle judikatury uvedené v bodě 72 tohoto rozsudku musí být provedena stejná analýza, jako byla provedena u tohoto článku 18, takže není zjevné, jak by se uvedený článek 4 mohl uplatnit v takových situacích, jako jsou situace dotčené ve sporech v původním řízení.
- 124 Pokud jde konečně o článek 3 směrnice 2003/54 a především otázku, zda je uvedené ustanovení relevantní v případě EHP, kterážto je nastolena v rámci třetí otázky položené ve věcech C-207/12 a C-208/12, je třeba připomenout – jak bylo uvedeno v bodě 14 tohoto rozsudku – že rozhodnutí č. 146/2005, které začlenilo uvedenou směrnici do Dohody o EHP, vstoupilo v platnost dne 1. června 2007. Za těchto podmínek a vzhledem k tomu, že se tyto dvě věci týkají rozhodnutí VREG ze dne 18. května 2009 a pokut uložených za roky 2008 a 2009, je třeba konstatovat, že uvedený článek 3 je použitelný *ratione temporis* v rámci uvedených věcí.
- 125 Zadruhé je třeba uvést, že otázka položená předkládajícím soudem sice odkazuje na článek 3 směrnice 2003/54, avšak předkládací rozhodnutí reprodukované v druhé větě bodu 40 tohoto rozsudku upřesňuje, že tato otázka musí být chápána v tom smyslu, že se týká odstavce 1 uvedeného ustanovení.
- 126 Zatřetí je třeba připomenout, že čl. 3 odst. 1 směrnice 2003/54 stanoví, že členské státy zajistí, aby nedocházelo k diskriminaci z hlediska práv nebo povinností elektroenergetických podniků.
- 127 V tomto případě však předkládající soud nevysvětlil, co by podle něj mohlo v rámci projednávaných věcí zakládat diskriminaci ve smyslu uvedeného ustanovení.

- 128 V tomto ohledu postačí připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí předkládající soudy uvést konkrétní důvody, jež je vedly k podání otázky stran výkladu určitých ustanovení unijního práva, a musí považovat položení předběžné otázky Soudnímu dvoru za nezbytné (viz zejména usnesení BVBA De Backer, C-234/05, EU:C:2005:662, bod 9 a citovaná judikatura).
- 129 Za těchto podmínek nemůže Soudní dvůr poskytnout předkládajícímu soudu jiná vodítka než ta, která byla uvedena již v bodech 120 a 121 tohoto rozsudku, tj. že není zjevné, v čem byla společnost Essent v rámci věci v původním řízení diskriminována, pokud jde o její práva a povinnosti jakožto dodavatele na trhu s elektřinou.
- 130 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na třetí otázku odpovědět tak že zákaz diskriminace stanovený v článku 18 SFEU, článku 4 Dohody o EHP a článku 3 směrnice 2003/54 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o zelené elektřině vyrobené na území daného regionu a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak musí uhradit správní pokutu, přičemž tito dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Unie či třetích států, které jsou členskými státy EHP.

K nákladům řízení

- 131 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení, podle něhož příslušný regionální regulační orgán vydává obchodovatelná osvědčení o elektřině vyrobené na území daného regionu z obnovitelných zdrojů energie a podle něhož mají dodavatelé elektřiny povinnost předložit uvedenému orgánu každoročně určitý počet takových osvědčení v poměru k celkovému množství jimi dodané elektřiny v tomto regionu, jinak tito musí uhradit správní pokutu, přičemž uvedení dodavatelé nemohou uvedenou povinnost splnit za pomoci záruk původu z jiných členských států Evropské unie či třetích států, které jsou členskými státy Evropského hospodářského prostoru.
- 2) Články 28 ES a 30 ES, jakož i články 11 a 13 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program dotčený ve věcech v původním řízení popsáný v bodě 1 tohoto výroku, pokud:
 - jsou zavedeny mechanismy zajišťující zřízení skutečného trhu s osvědčeními, na němž se bude moci účinně střetávat nabídka s poptávkou a který bude směřovat k rovnovážnému stavu, tak aby si dotčení dodavatelé mohli osvědčení opatřit za rovnocenných podmínek;
 - způsob výpočtu a výše správní pokuty, kterou mají dodavatelé uhradit, nesplní-li povinnost uvedenou v bodě 1 tohoto výroku, jsou stanoveny tak, že nepřekračují meze toho, co je nezbytné k tomu, aby byli výrobci motivováni skutečně zvýšit výrobu elektřiny

z obnovitelných zdrojů energie a výrobci podléhající uvedené povinnosti skutečně kupovat požadovaná osvědčení, přičemž je třeba předejít zejména tomu, aby byli uvedení dodavatelé nepřiměřeně sankcionováni.

- 3) **Zákaz diskriminace stanovený v článku 18 SFEU, článku 4 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 a článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu programu podpory, jako je program popsáný v bodě 1 tohoto výroku.**

Podpisy.